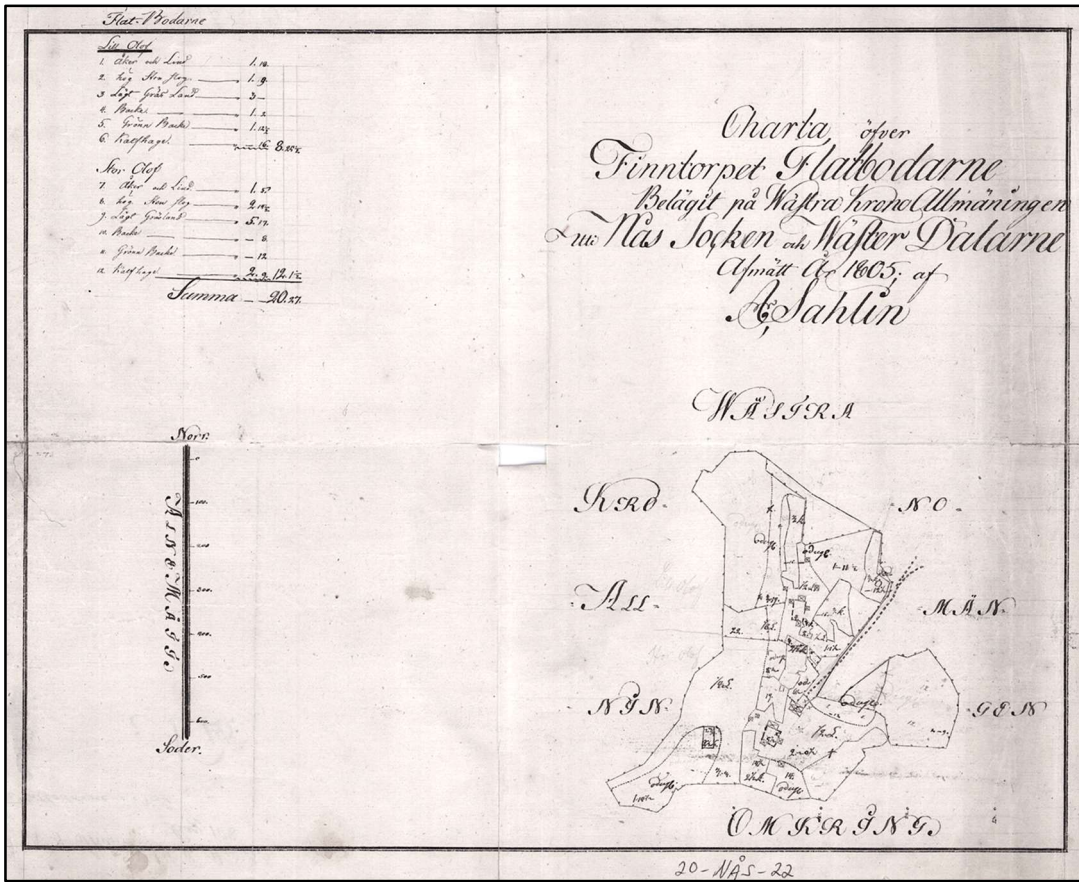

Historik finntorpen i Flatfäbodarna

Lantmäteriets karta 20-Nås-22 år 1805, Flatbodarne.

Som vi ser så är Flatfåbodarna redan 1805 utbyggd med två gårdar och relativt stora odlade arealer. Gårdarna ägdes av **Lill Olof** och **Stor Olof**.

Utsnitt ur Lantmäteriets karta 20-Nås-62 år 1812. Flaten och Flatbodarne.

Enbart karta alltså ingen ägarförteckning

Lantmäteriets karta 20-Nås-120 år 1854 Flatfäbodarna och Käringberget.
På denna karta ser vi: Litt A Olof Olsson Tillman Litt B Stor Olof Olsson

Flatfäbodarna på Nås Finnmark har sitt ursprung i finnbyarna Flaten och Flatberget

Citat ur Dalarnas dombok sid 823 år 1750.

§73. ”Pål Pålsson i Flaten får tillgodo njuta en fäbodplats, som utsynts åt hans fader uti Flatberget, norr i ändan om Flatsjön /Flatfäbodarna/”.

De omnämnda i ovanstående domprotokoll är troligast Pål Pålsson f 1700 och hans far Pål Bertilsson *Hyryläinen* f 1672/1673.

Från början var alltså detta en fäbod som brukades av Flatberget/Flaten.
Enligt Ivan Hööks noteringar så var den första bosättningen år 1781.

Citat ur C.A Gottlund. *Dagbok öfver dess Resor på Finnskogarne år 1817 sid.351.*

”Flatfäbodarne, som nu bebos av släkten *Hyryläinen* och var förut Flatbergets fäbodar, besökte jag icke heller, förnämligast af orsak att detta ställe, liksom många andra, voro sentida utflyttningar, och erbjödo således inga historiska minnen”.

Lås-gården 1938.

Foto genom Birgit Söderman.

Familjen **Olof Jansson** f 1760 i Flaten (Laala), d 1839.

Gift 1790 med **Anna Jansdotter** f 1756 i Digerliden (Vilhula), d 1823.

Sonen **Jan** f 1790 i Flaten. Gift 1826 med **Maja Matsdotter** f 1801 i Vakarskogen (Karjala), Järna. De fick dottern Anna f 1827. Jan dog 1835 i Laggsundet, Gåsborn. Änkan Maja Matsdotters 2:a gifte 1838, med Näver Olof Olsson f 1797, Näveråsen (Nyyrylää), d 1844. Maja flyttade till Ockelbo 1852.

Sonen **Stor Olof** f 1792 i Flaten. Gift 1818 med Sara Jonasdotter Tilling f 1787.

Olof Janssons föräldrar: Jan Ersson f 1727 Näveråsen, gift 1753 med Karin Pålsson f 1735 i Flaten. Hennes far var Pål Pålsson f 1700 i Flaten, gift med Maria Persdotter f 1706 i Kvarnberget (Myllymäki), Säfsnäs, av släkten *Pasainen*. Pål Pålssons far var Pål Bertilsson f 1672/1673 av släkten *Hyryläinen*.

Jan Erssons föräldrar: Erik Matsson f 1682 i Näveråsen, gift 1709 med Margareta Larsdotter f 1690 i Kvarnberget, Säfsnäs. Erik Matssons föräldrar: Mats Jacobsson f 1650 i Tyn, soldat *Nyrrinen*, gift med Karin Larsdotter f 1656 i Kvarnberget (Myllymäki), av släkten *Pasainen*.

Anna Jansdotters f 1756 föräldrar: Jan Hindersson f 1714 gift med Anna Jansdotter f 1717. Hennes far var Jan Bertilsson *Hyryläinen* f 1682 i Flaten, gift med Maria Pålsson f 1686 i Digerliden. Jan Hindersson f 1714 i Digerliden, vars ursprung på farssidan var Paul Hansson *Vilhuinen*, Digerliden (Vilhula).

Sonen **Stor Olof Olsson** f 1792, d 1860.

Gift 1818 med **Sara Jonsdotter Tilling** f 1787 i Malmsta, Nås, d 1852.

Barn:	Olof	f 1818	Flatfabodarna	d 1818.
	Anna	f 1820	”	gift 1844 till Avradsberg.
	Olof	f 1822	”	d 1890 i lunginflammation.
	Maja	f 1825	”	gift 1849 med Lås Olof Persson.
	Lars	f 1828		d 1861 svagsint.

Drängen Nils Jansson f 1834 i Brindoset i Äppelbo, arbetade som dräng på gården 1853-1857.

Soldat **Olof Matsson Tillman** f 1774 i Flaten, dog 1848 i Lindesnäs.

Gift 1796 med **Anna Carlsdotter** f 1774 i Vakersjön, Järna, d 1852. Annas föräldrar var soldat Carl Jansson Facht *Teiskinen* f 1742 i Laggsundet, Gåsborn och Maria Ersdotter *Käiväräinen* f 1745 i Slättorpet, Järna.

Barn:	Maria	f 1796		gift 1820.
	Samuel	f 1798		gift 1819 med Anna Jansdotter f 1789.
	Stina	f 1800		d 1810 i rödsot.
	Olof	f 1803		gift 1826 med Maria Lisa Larsdotter f 1807.
	Anna	f 1805		d 1807.
	Karl	f 1808		d 1810 i rödsot.
	Jan	f 1810		d 1813.
	Anna	f 1817		till Lindesnäs 1840.

Dottern Maria f 1796 blev gift 1820 med Eric Jansson f 1792 från Lenhöjden. De fick sju barn och var bosatta i Lilla Digerliden och 1837 flyttade familjen till Lindesnäs. Dottern Anna f 1817 flyttade till Lindesnäs 1840, och sedan vidare till Filipstad 1852, med sonen Anders f 1843.

Sonen **Tillmans Samuel Olsson** f 1798 i Flaten (Laala) d 1870.

Gift 1819 med **Anna Jansdotter** f 1789 i Hösjöberget, Säfsnäs, d 1839.

Barn:	Anna Stina	f 1821		till Arbrå 1839.
	Maja	f 1823		d 1823.
	Maria	f 1826		flyttar 1840 till Säfsnäs.

1840 lämnar änkemannen Samuel Flatfabodarna, och flyttar till Säfsnäs.

Dottern Anna Stina f 1821 blev 1845 gift med Bälter Erik Hansson f 1824 i Sigfridstorp.

De var bosatta i Sigfridstorp (Sipin torppa) till 1852 då de flyttade till Digerliden. Emigrerade sedan till N. Amerika 1868, tillsammans med dottern Stina f 1856. De två äldsta barnen Erik f 1846 och Lisa f 1849 emigrerade året efter 1869.

Sonen **Tillmans Olof Olsson** f 1803 i Flaten (Laala)

Gift 1826 med **Maria Lisa Larsdotter** *Putkoinen* f 1807 i Slätten (Putkola), Järna.

Barn:	Maja	f 1827		d 1828.
	Olof	f 1828		gift 1856 med Carin Jacobsdotter f 1818, Järna.
	Lars	f 1830		till Järna 1861.
	Samuel	f 1832		d 1918.
	Brita Lisa	f 1834		gift 1855 med Jan Hindersson f 1826, Kölaråsen.
	Anna Maja	f 1836		till Ockelbo 1855.
	Carl	f 1838		gift 1861 med Greta Olsdotter, Järna.
	Cajsa Lisa	f 1840		till Nås 1859.
	Johan	f 1843		gift 1868 med Cherstin Jonsdotter.
	Paulus	f 1845		d 1845.
	Sara	f 1846		d 1935 i Lindesnäs.

Familjen flyttade 1854 till Noret i Järna.

Dottern Tillmans Sara f 1846.

"Nu vaknar mitt intresse för att utröna en del av hennes historia. Med efterforskning hittar jag snart Sara Olsdotter, f.1846-12-27 i Flatfäbodarna, Nås Finnmark, d.1935 i Lindesnäs. Hon får tvillingflickorna Emma och Maria 1871-12-28. Fadern okänd. Allt stämmer så långt men kan jag knyta denna Sara till Tillmans Sara med vallborn?"

Artikel av Göran Samuelsson publicerad i Nåsvargen 2014.

[Läs hela artikeln i separat Pdf dokument.](#)

Sonen **Samuel Olsson Tillman** f 1832, gift 1855 med **Anna Stefansdotter** f 1826 Abborrängen, Råda, d 1904.

Dotter Sara Lisa f 1860 Närsen till Bräcke 1884.

Sonen Lars f 1862 " gift 1888.

Dottern Anna Lisa f 1866 " gift 1889 till Håvberget.

Deras son **Lars Samuelsson Tillman** f 1862, gift 1888 med **Maria Lisa Nilsson** f 1867, Brindoset, Äppelbo.

Lars blev mjölnare vid Gruckå kvarn, som ligger mellan Vansbro och Äppelbo. Han tillträdde tjänsten 1900.

"Samuel Orsa" f 1832.

Foto genom Göran Samuelsson.

Foto genom Göran Samuelsson.

Gruckå kvarn omkring 1904/1905.

Från v. Lars Samuelsson Tillman f 1862 i Närsen (Sormula), Tyra f 1903, Nils f 1899, Joel f 1901
Hustru Maria Lisa Nilsson f 1867 i Brindoset, Konrad f 1889, Karl f 1890, Abel f 1894 och
Algot f 1896.

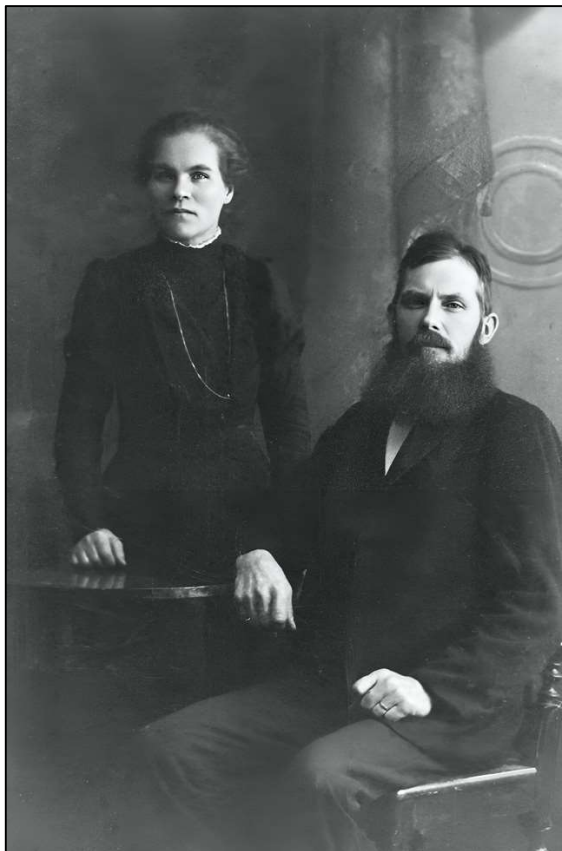

Foto genom Göran Samuelsson.

Förmånlig Mjöltnareplats

vid i Äppelbo socken nybygd tullmåldsquarn om tvenne par stenar jemte Nötmaskin allt för turbinkraft, att fortast möjligt tilltråda, sökes med uppgift å löneanspråk hos under-tecknad under adress: Rågsveden, *Fansbro*, före nästkommande 15:de September, af till detta yrke fullt kompetent, redlig och nykter person.

För Aktiebolaget Gruckå quarn.

Dess styrelse.

DALPILEN 1 september 1899.

Annonsering om en plats som mjölnare, vid den nybyggda Gruckå kvarn!

Artikel genom Tore Herbertsson.

Bilden: Lars Samuelsson Tillman f 1862 Närsen, (Sormula) gift 1888 med Maria Elisabeth Nilsson f 1867 Brindoset, Äppelbo.

Kom 1853 från Krokorp (Rynkä), Järna.

Skött Lars Nilsson *Pulkkinen* f 1821 i Krokorp, Järna, d 1906 i Österbo, Norrbärke.

Gift 1848 med **Catharina Olsdotter** f 1819 i Digerliden (Vilhula), d 1894 i Flatfäbodarna.

Catharinas ursprung i släkten *Vilhuinen* i Digerliden.

Barn:	Lisa	f 1850	Järna	emigrerade till N-Amerika 1871.
	Lars	f 1854	Nås	d 1865.
	Olof	f 1857	Flatfäbodarna	gift 1881 med Ulrika Olsdotter.
	Maja	f 1859	"	gift 1886 med Jan Jansson f 1862.
	Johannes	f 1862	"	gift 1890 med Maria Elisabeth Larsdotter.
	Lena	f 1864	"	d 1865.

Skött Lars flyttade till Österbo i Norrbärke 1904 samtidigt som sonen Johannes med familj.

Sonen **Skött Olof Larsson** f 1857 i Flatfäbodarna.

Gift 1881 med **Ulrika Olsdotter** f 1863 Näveråsen (Nyyrrylä).

Emigrerade till N.Amerika 1882.

Kom hit samtidigt med giftermålet 1886.

Jan Jansson f 1862 i Håvberget.

Gift 1886 med **Maja Larsdotter** f 1859 Flatfäbodarna.

Till Hedemora 1890.

Sonen **Skött Johannes Larsson** f 1862 i Flatfäbodarna.

Gift 1890 med **Maria Elisabeth Larsdotter** f 1862 i Tyngsjö.

Barn.	Adolf	f 1892	Flatfäbodarna	Lars Oskar	f 1902	Flatfäbodarna
	Karl Johan	f 1893	"	Julia Linnea	f 1904	"
	Fredrik	f 1894	"	Anna Viktoria	f 1907	Norrbärke
	Judith Maria	f 1896	"			
	Beda Cecilia	f 1898	"			
	Agnes Elisabeth	f 1900	"			

Familjen flyttade till Norrbärke 1904.

Kom 1861 från Karingberget (Akkamäki)

Lås Olof Persson f 1827 i Flatberget, d 1876.

Gift 1849 med **Maja Olsdotter** f 1825 i Flatfäbodarna, d 1898 (dotter till Stor Olof f 1792).

Efter giftermålet 1849 var de bosatta i Karingberget till 1861 då familjen återkom hit.

De fick 8 barn, fem födda i Flatberget och tre här.

Barn:	Olof	f 1850	Flatberget	gift 1872 med Lisa Persdotter f 1849.
	Lars	f 1852	”	gift 1900 med Sara S. Jonsdotter f 1856.
	Sara	f 1854	”	gift 1876 med Smens Johan Olsson f 1844.
Soldat	Johan Lilja	f 1857	”	gift 1885 med Emma Matilda Braman f 1860.
	Dotter	f 1858	”	dödfödd.
	Anna Lisa	f 1859	”	gift 1880 med Albin Carlsson f 1858 i Kölaråsen.
	Erik	f 1862	Flatfäbodarna	d 1865.

Tvillingarna August och Clara föddes 1865 i Flatfäbodarna. August dog samma år men hans tvillingsyster Clara överlevde och blev 1888 gift med Johan Nilsson.

Sonen **Lås Lars Olsson** f 1852 blev gift 1900 med **Sara Stina Jonsdotter** f 1856 i Håvberget.

Hon kom 1900 från Hedemora där hon varit bosatt från 1893.

De förblev barnlösa och var bosatta i Flatfäbodarna. Sara Stina dog 1926 och 10 år senare flyttade Lås Lars, nu 84 år, till ålderdomshemmet i Nederborg, Nås, där han dog 1939.

Saras mor, änkan Maja-Lisa Danielsdotter f 1827, kom från Hedemora 1901. Hon dog 1905 här i Flatfäbodarna.

Soldat **Lås Johan Olsson Lilja** f 1857 blev 1885 gift med **Emma Matilda Braman** f 1860 i Lejen, Säfsnäs. De bosatte sig i Kärmossfallet, Kölaråsen (Ronkala). Emma hade tidigare 3 barn och de fick gemensamt Augusta f 1887 och Alfred f 1890. Johan dog av hjärninflammation efter influensa, på Nås sjukstuga år 1890, endast 33 år gammal.

Soldat Lås Johan Olsson f 1857 blev antagen som soldat Lilja 1878 vid Dalregementet Vesterdals Kompani, Rote Myrbacka, Järna socken. Torp nr DR-05-0037. Dog 1890.

Smens Johan Olsson f 1844 i Flatberget blev gift 1876 med **Lås Sara Olsdotter** f 1854.

De var inte bosatta i Flatfäbodarna men i finnbyarna Flatberget, Flatsjöfallet, Ödeby, Digerliden och Flaten. Elva barn föddes i familjen och en av sönerna Per Olof f 1875 soldat Bång nr 29, emigrerade 1907 till N.Amerika. Smens Johan dog 1929 och Sara Olsdotter 1930.

Soldat Per-Olof Jansson f 1875 blev antagen som soldat Bång 1896 vid Dalregementet Vesterdals Kompani. Rote Änge, Nås socken. Torp nr DR-05-0029. Avskedad 1904.

1880 kom från Järna **Albin Carlsson** f 1858 i Alderberget, Kölaråsen (Ronkala).

Gift 1880 med **Lås Anna-Lisa Olsdotter** f 1859 i Flatberget (Lås Olof Perssons dotter).

Barn:	August	f 1880	gift med Stina Andersdotter f 1870 i Snöåby.
	Augusta	f 1882	d 1887 drunknade i en brunn.
	Albin	f 1884	d 1885.
	Oskar	f 1886	gift med Pell Greta i Kvarnåker.
	Augusta	f 1888	gift med Petters Johan i Snöborg. Till N.Amerika.

Flyttade till Lindesnäs 1890.

Foto genom Göran Samuelsson.

Johan Nilsson f 1861 från Lilla Digerliden.
 Gift 1888 med **Lås Clara Olsdotter** f 1865 i
 Flatfäbodarna. De fick nio barn varav tre dog i
 späda ålder.
 Barn: Gottfrid f 1889, Karl Johan f 1893,
 Nancy Maria Elisabeth f 1895
 Nils Emanuel Eugene f 1897, Axel f 1900,
 Lars f 1902, Oskar f 1904, Evald f 1906,
 Knut Harald f 1909.

Endast sonen Gottfrid föddes i Flatfäbodarna
 1889. Familjen flyttade till Alnön, Sundsvall,
 1891 och 1912 finns familjen i Rämnen, Värmland.

På bilden ser vi far och mor samt söner
 Gottfrid, Carl Johan och Oskar.

Sonen **Lås Olof Olsson** f 1850 i Flatberget, d 1940.

Gift 1872 med **Lisa Persdotter** f 1849 i Sigfridstorp (Sipin torppa), d 1910.

Barn:	Per Olof	f 1873	Sigfridstorp	d 1873.
	Carl Erik	f 1875	"	d 1910.
	Clas Olof	f 1876	"	d 1877.
	Olof	f 1877	"	d 1904. Tog namnet Vidén.
	Anna	f 1879	Flatfäbodarna	gift 1900 med August Resare.
	Lars	f 1881		gift 1913 med Lissjanis Karin Larsdotter f 1886 i Närsjö.
	Eva	f 1883	Flatfäbodarna	d 1900.
	Ida Kristina	f 1886	Sigfridstorp	d 1929.
	Josefina	f 1888	"	till St. Skedvi 1910.
	Vilhelmina	f 1891	"	d 1929.
	August Valfrid	f 1893	"	gift 1921 med lärarinnan Maria P. Andersson f 1896.

Lås Olof med familj var bosatta i Sigfridstorp vid "Valfrids gård" 1872 – 1876 samt 1886-1900
 Åren däremellan bodde familjen i Flatfäbodarna. 1900 gick flytten till Digerliden.
 Dottern Ida Kristina fick sonen David f 1910.

Kom 1900 vid giftermålet.

August Resare f 1876 i Säfsnäs.

Gift 1900 med **Anna Olsdotter** f 1879 i Flatfäbodarna.

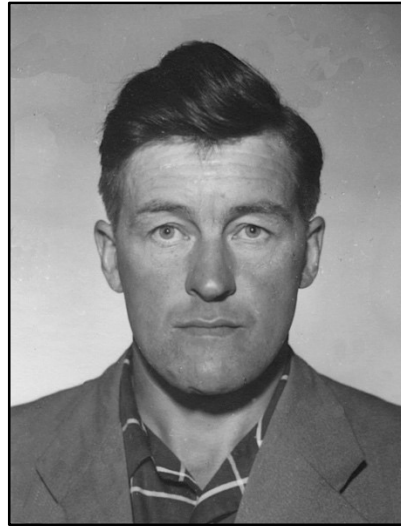
Barn: Oskar Valentin f 1901 Flatfäbodarna.

Josefina Linnea f 1903 Sigfridstorp.

Flyttade 1901 till Sigfridstorp och sedan till Byggningen i Husby 1903.

Sittande Ida Olsson f 1886 och systern
Vilhelmina Olsson f 1891.
Foto genom Göran Samuelsson.

Idas son Lås David f 1910.

Foto genom Roland Axelsson.

Lås Olof Olsson och fostersonen Lås David kom tillbaka till Flatfäbodarna 1933 från Digerliden, då var Olof 83 år. Han dog 1940 och David flyttade 1946 till Västerfallet och två år senare till Kölaråsen.

Hök Johan Janssons gård i Flatfäbodarna.

Foto genom Göran Samuelsson.

”Prickstugan” vid Hök Johans gård 1944.

Foto genom Ivan Hööks samlingar.

Kom 1888 från Slätten (Putkola), Järna.

Landbonde, skomakare **Hök Johan Jansson** f 1858 i Slätten, Järna, d 1938 i Nederborg.

Gift 1882 med **Anna Karolina Stefansdotter** f 1858 i Vakerskogen (Karjala), Järna, d 1908.

Barn:	August	f 1882	Slätten, Järna	gift 1916, Nås.
	Tilda	f 1884	”	d 1911.
	Arvid	f 1886	”	d 1889.
	Anna Kristina	f 1887	”	till Digerliden 1906.
	Eleonora	f 1891	”	d 1899.
	Hulda Maria	f 1894	Flatfäbodarna	d 1915.
	Karl Abel	f 1896	”	d 1905.
	Signe Josefina	f 1899	”	till Järna 1923.
	Edit Karolina	f 1901	”	d 1906.

Änkemannen Hök Johan och barnen August, Hulda och Signe flyttade till Laxtjärnsfallet 1909 och två år senare till Malmsta, därefter till Skansbacken.

Dottern **Tilda Jonsdotter** f 1884 arbetade som piga i Laxtjärnsfallet 1904 och sedan i Digerliden 1906. Hennes son Karl Folke föddes 1906. De flyttade till Röberget 1909 för att efter ett år flytta till Laxtjärnsfallet där Tilda avled 1911. Karl Folke står som fosterson år 1912, hos sin morfar Hök Johan Jansson i Skansbacken 12. Karl Folke emigrerade 1927 till N.Amerika.

Dottern **Anna Kristina Jonsdotter** f 1887 Slätten.

Gift sig 1909 med **Dansar Emil Jansson** f 1888. De var bosatta i Skansbacken till 1912 där de fick dottern Anna Linnea Ingeborg 1909, d 1912, och sonen Ernst Valter 1911.

Familjen flyttade till Haga 1912.

Anna Jansdotter f 1824 "Bengts Anna" från Bengtsåsen på Nås finnmark var vida känd för sina magiska kunskaper. På auktionen efter hennes bortgång ropade Hök August in hennes "svartbok". Han blev den sista kända ägaren och det kunde vara förenligt med fara att som "icke behörig", alltså utan de rätta kunskaperna, vara ägare till en svartbok. Hök August var alltså inte betrodd som ägare och efter övervägande fann han det bäst att gömma den på ett hemligt ställe, eller om han skänkte bort den!

Hök August f 1882.

Foto genom Göran Samuelsson.

Familjen kom 1909 från Ödeby.

Landbonden **Per Ludvig Persson** f 1858 i Kullerberget, Säfsnäs, d 1936 i Digerliden.

Gift 1906 med **Stina Hybbert** f 1879 i Sigfridstorp, Nås, d 1963 i Flatbyn.

Stina Hybberts 1:a gifte med Edvard Fredriksson f 1871 i Ödeby. Edvard dog 1904.

Deras barn: Karl Georg f 1900-1988 och Berta Linnea f 1903-1960, flyttade till Kölaråsen 1935.

Barn i hennes 2:a gifte:

Ellen Margareta	f 1906	Ödeby	till Kölaråsen, d 2004.
Ludvig Enar	f 1908	"	till Kölaråsen 1935, d 2000.
Maria Christina	f 1912	Flatfäbodarna	gift 1933 till Storfallet.
Nils Efraim "Nisse"	f 1914	"	till Kölaråsen 1935 sen Fredriksberg 1948, d 2018.
Elof Rutger	f 1921	"	till Kölaråsen 1937. Ogift, d 2013.

Familjen flyttar till Digerliden 1934. Änkan Stina flyttade efter makens död till Kölaråsen 1937, sen till Flaten 1948 tillsammans med flera av barnen och barnbarnen.

Från v.: Nils 1914, Mor Stina Hybbert 1879, Georg 1900, Maja 1912, Enar 1908, Ellen 1906, Berta 1903.

Foto genom Elon Håkansson.

Elof bär ”kämman” till höghässjan.

Elof Mästerskytt i Ludvika 1957.

Berta Linnea f 1903 fick dottern Solveigh Anita Kristina f 1934 och sonen John Eugurd Mattias f 1939. Berta gifte sig 1928 med **Johan Persson Forsberg** f 1895 från Skansbacken. De bosatte sig i Digerliden där Johan 1937, endast 42 år gammal, avled av sjukdom. Änkan Berta flyttade då till modern i Kölaråsen. Sedan tillsammans med modern till Flatbyn 1948.

Maria Christina f 1912 gift 1933 med **Johan Algot Nordkvist** f 1900 i Järna. Fick döttrarna Mildred f 1934, Elvy Maria f 1937 och Ingrid Margot f 1940. Bosatta i Storfallet till 1940 sedan i Vansbro till 1942 och därefter till Spångmyrfallet.

Per Ludvig Persson f 1858, var son till kolarsonen Petter Larsson f 1829 gift med Maria Persdotter f 1830 i Kullerberget.

Solveigh Anita Stridshammar f 1934.

Östersund A4 år 1942.
Från vänster Elof
Pettersson och brodern
Nisse Pettersson.

Samtliga bilder på denna sida ur Elof Petterssons album.

Bröderna Ludvig och Nils Persson/Pettersson.

Foto ur Elof Petterssons album.

Anekdoter berättade av Evald Nilsson från Sigfridstorp.

Je mä si! sa Ludvig

”Det bodde en urstark karl i Flatfäbodarna som hette Ludvig. En gång när han skulle slakta en tjur så hade slaktaren givit honom instruktioner hur han skulle hålla i huvudet på tjuren och ”vri te” när slaktaren hade ”yxat te” tjuren. Meningen var då att Ludvig skull ”vri te” så att tjuren ramlade åt rätt håll. Ludvig som var lite sävlig av sig fick lov att tänka igenom detta en gång till för att vara säker på att göra rätt. Han ställde sig framför tjuren tog tag i hornen och sa: ”Ge mä si, hur vadde ja skull gör”. Och sen ”vre han te” så nacken på tjuren gick av, och den slog sig i backen och var stendöd”.

”Det hade börjat kvällas och Ludvig skulle gå bort tillsammans med två följeslagare. De hade på avstånd hört vilket sjuherrans liv det var ute på myren. Ludvig hade en vall på andra sidan myren, från gården räknat, där han hade sina kritter. Kritterna skulle tas in för kvällen och det gick bra med alla utom en halvstor tjurkalv. Den var trilsk och skulle inte gå ur hagen. Ludvig försökte på alla vis, pratade med tjuren men inget hjälpte. Han drog och slet i grimma. ”Herregud, jag har ju bråttom men du är ju stört omöjlig”. Följeslagarna ropade, ”de där går int”. Nu ilsknade Ludvig till och och sa: ”va de likkt” samtidigt som han lyckades dra omkull kalven. Sen kom Ludvig kutande med tjurkalven liggandes på rygg med benen sparkande i vädret och myrdyngan sprutade vida omkring.”

”Två karlar stod och såg konfunderade ut. De orkade inte få upp en stor tjärtunna på vagnen. Ludvig såg detta och gick fram, fick tag i tunnan och ställde den på vagnen. ”Tocken ska ni gör” sa han. Därefter ställde han ner den igen! Nu såg karlarna om möjligt ännu mer konfunderade ut”

Från vänster: Nisse Pettersson, brodern Elof Pettersson, Verner Hybbert, Valter Hybbert "Lången", okänd, Enar Pettersson, Tore Henriksson. Foto genom Bosse Westling.

Foto genom Roland Axelsson.

Nisse Pettersson f 1914 körde skolbussen "Finn Tilda" på Finnvägen, mellan 1950-1965. Nils var en omtyckt chaufför av skolbarnen eftersom han alltid såg till att det blev en lugn och trevlig färd till och från skolan.

Foto genom Säfsen bilder.

De mindes Finn-Tilda

KÖLARÅSEN

En unik och lyckad skolträff har hållits hos Åke och Ellen Skoglund i byn Kölaråsen, som ligger ett par mil norr om Fredriksberg.

Ett 60-tal av de skolbarn vars skolskjuts ombesörjdes med hjälp av skolbussen Finn-Tilda har åter träffats och pratat om gamla minnen.

– En mycket trevlig träff där till och med Finn-Tildas chaufför Nisse Pettersson, som idag är 86 år gammal, var med, berättar Artur Låås som var med på träffen.

Det har dock gått många år sedan som Finn-Tilda trafikerade den så kallade Finnvägen, på Näs finnmark, och skjutsade skolbarnen till skolan.

– Mellan 1950 och 1965 var Finn-Tilda igång och transporterade oss till skolan i Lindesnäs och i en del fall till Näs.

– Kölaråsen och området där omkring hörde till Näs och därför fick vi barn gå i Lindesnäs, berättar Artur som numera bor i Fredriksberg.

Kom från Tyskland

Det är alltså hela 35 år sedan som skolskjutsen Finn-Tilda drogs in men trots detta kom så pass många som ett 60-tal personer till träffen.

Och det var inte enbart folk från trakten.

De kom från en stor del av övriga Sverige och till och med från Tyskland.

Och så, inte att förglömma, han som körde Finn-Tilda mellan 1950 till 1965.

Nisse Pettersson som hade massor med både roliga och mindre roliga episoder att berätta.

Bland annat berättade Nisse Pettersson om hur det en vinter-

dag var så mycket snö i Burberget att han tvingades stanna och invänta snöplogen.

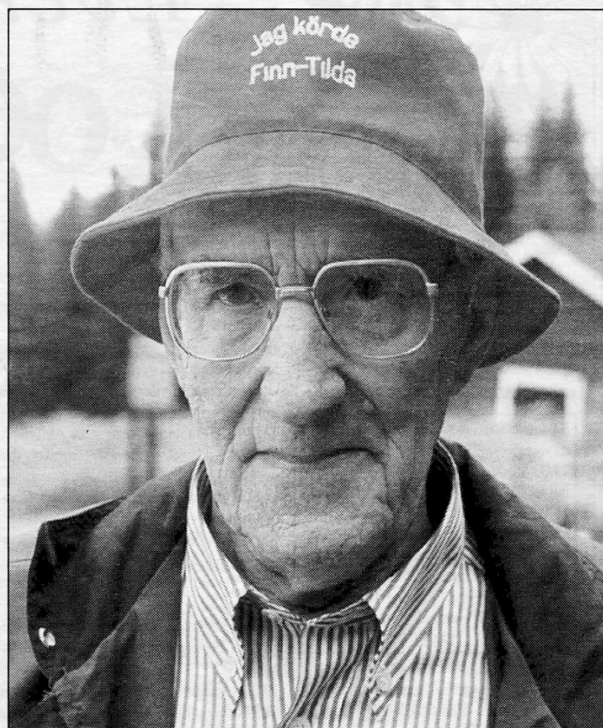
– Vägarna var inte så bra på den tiden. Så det var många gånger besvärligt att ta sig fram.

– Och allra mest besvärligt var det på vintern. Vägarna var hala och även dåligt plogade, berättar Artur Låås.

Skolträffen i Kölaråsen blev, enligt Artur Låås, en helt igenom trevligt och lyckat arrangemang.

Många av deltagarna hade inte setts sedan skoltiden så de hade en hel del att tala om.

Men mest prat blev det nog om skolminnen och om strapatserna med Finn-Tilda.

OVE ANDERSSON

Nisse Pettersson som körde skolbussen Finn-Tilda. FOTO: ARTUR LÅÅS

Ett 60-tal personer hade samlats för att vara med om skolträffen i Kölaråsen.

Artikel om Nisse Pettersson "Buss Nisse", Finn Tilda och hans skolbarn.
Tidning och årtal okänd!

Artikel hämtad ur en okänd tidning om en kvinnas hårda kamp och livsgärning på Nås Finnmark.

På julafton fick 70-åriga änkefru Stina Pettersson, Flatbyn i Nås socken mottaga Dalaföreningens i Stockholm diplom jämte 100 kr för att hon "i vardagslivets tysta men hårda kamp utfört en kulturgärning".

Kommunalfullmäktiges ordförande, nämndemannen O. V. Becker överlämnade diplom och gåvan vid ett personligt besök i Stina Petterssons nybyggda stuga i Flatbyn. Sedan hon hämtat sig från första överraskningen uttryckte hon sin tacksamhet för gåvan och sin glädje över att ha blivit ihågkommen.

Stina Petterssons föräldrar bodde i Digerliden, en liten by i Nås västra finnmark, där de arrenderade ett torpställe. Redan vid 8 års ålder fick hon vara vallkulla och som 10-åring fick hon vara med vid utrivning av kolmilor. Vid 15 års ålder tog hon tjänst som piga och det var på den tiden ingen sinekur. Vid 21 år gifte hon sig, men strax efter andra barnets födelse dog maken, och för att kunna försörja sig och två barn måste hon ta tjänst som piga. Efter något år gifte hon om sig och makarna arrenderade ett mindre torpställe i Flatberget. De flyttade några gånger, bl. a. till Flatfäbodarna, men dessa ställen hade ett gemensamt: avsaknaden av väg. Det var över 5 km fram till landsvägen, som även den på den tiden var dålig, och sedan var det 1 mil till Sågen, som var närmaste samhälle.

Under strävsamt arbete fick hon nu som torparhustru sköta om ladugården samt hjälpa till med slätter o. dyl. Slättern omfattade inte bara åker och ängar kring hemmet, utan man måste långt bort till myrslogar och bärga det hö som skulle föda korna under den långa vintern. Vintern var extra besvärlig genom att allt vatten till djuren måste dras på kälke från en källa ganska långt ifrån ladugården. Detta arbete blev ju hustruns då maken arbetade i skogen för att få mat och kläder åt 7 barn. För att få mjölk att blanda ut det egne

kornmjölet med köpte hon sådant i Sågen för de pengar hon fick för de stora mängder lingon hon och barnen under höstarna plockade ihop. Värst var att få lingonen till och mjölet från Sågen och det var många gånger hon gick och bar dessa tunga skrindor den långa vägen, som egentligen var en dålig stig. Man kan knappast nu för tiden göra sig en föreställning om vilka svårigheter befolkningen i dessa byar hade att övervinna.

Sedan Stina Pettersson ännu blivit änka, har hon tillsammans med några av barnen flyttat till Flatbyn, där hon byggt en trevlig stuga intill landsvägen. Kontakten med jordbruket har hon trots sina 70 år ännu inte släppt utan har en ko kvar som hon hyr både ladugård och slättermark åt. Hade hon bara hjälp till slätter o. dyl. skulle hon än idag kunna ta en arrendegård. Att denna kärnkvinna har obrutna krafter kvar, förstår man när man hör att hon hela sommaren deltagit i frösättning i skogen. Dit åkte hon buss morgon och kväll samt fick gå flera km varje dag till de hyggen där frösättningen skulle ske. Hon var en av de bästa att arbeta trots sina 70 år.

Dalaföreningens gåva till Stina Pettersson är en ovanligt välförtjänt hedersbevisning.

Nils-Ivar.

Dalaföreningen hedrade kvinna i Nås finnmark

Diplom och gåva för "kulturgärning
i det tysta"

Stina Pettersson vid utsikten
Vidablick i Rättvik 1953.

”Simons stuga”. Simon Håkansson f 1885.

Foto genom Sten Håkansson.

Simons ria.

Foto ur Ivan Hööks samlingar.

Familjen kom 1920 från Kroktorp (Rynkä), Järna.

Axel Edvard Blomkvist f 1892 i Mellanvakern, Järna.

Gift 1914 med **Julia Håkansson** f 1892 i Kroktorp, Järna.

Sonen Herbert Yngve f 1917.

Julia var syster till Simon Håkansson som kom till Flatfäbodarna då Julia med familj emigrerade till N-Amerika 1923.

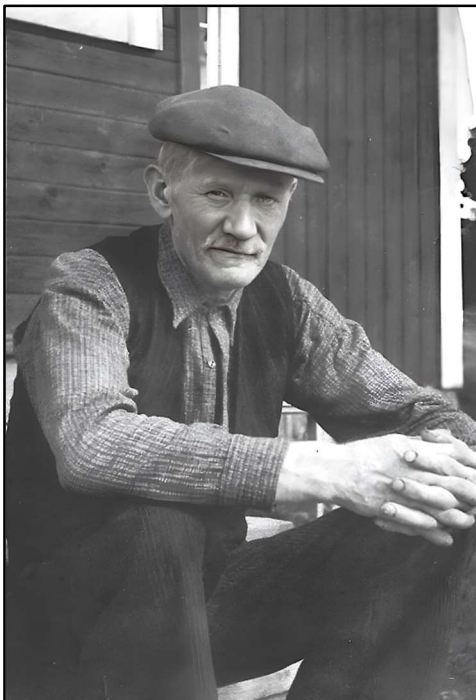
Familjen kom 1923 från Kroktorps (Rynkä) i Järna.

Simon Edvin Håkansson f 1885 i Brindoset, Äppelbo, d 1947.

Gift 1917 med **Hilda Johansson** f 1893 i Digerliden (Vilhula), Nås, d 1943.

Barn:	Torsten Robert	f 1914	Kroktorps	gift 1943 med Evy Agnes Vestling f 1918.
	Amy Constance	f 1918	"	till Järna 1937.
	Anna Elise	f 1920	"	till St.Kopparberg 1941 sen till Rättvik 1942.
	Alex Kuno	f 1922	"	till Flen 1951.
	Kjell Åke	f 1926	Flatfäbodarna	till Ludvika 1946.
	Sonja Linnea	f 1928	"	till Rättvik 1944.
	Stig Uno	f 1933	"	till ASEA Ludvika 1949.

Amy Constance gift 1945 med Tor Adolf Halvorsen f 1921. De flyttade 1950 till Lövsjöbruk, Floda. I husförhörlängden 1950 ser vi att Simon och hans hustru har avlidit. Av barnen är det endast Alex Kuno som bor kvar här i Flatfäbodarna, fram till 1951 då han började arbeta på Lövsjöbruk i Flen.

Simon Håkansson och hans hustru Hilda Johansson
Två foton genom Sten Håkansson.

Syskonen Stig, Sonja, Amy och Åke. Foto genom Elon Håkansson.

Syskonen Robert, Anna, Alex, Åke och Sonja Håkansson.
Två foton genom Sten Håkansson.

Lås August till vänster och Simon Håkansson i Flatfäbodarna.

På 1950-1960-talet fick hästarna, från gårdarna i närheten av Flatfäbodarna, en välbehövlig fristad efter skördetiden. De fick beta fritt i omgivningarna i Flatfäbodarna och man ordnade skydd för väder och vind. Man hörde tydligt på håll när hästarna med dundrande hovar sprang genom skogen. På senhösten och mot vintern fick de återvända till gårdarna, nu för att arbeta i skogen.

Lärarinnan Maria Paulina Andersson f 1896 i Burlöf, Malmöhus, med dottern Vera Kristina kom till Flatberget 1919-01-15 från Nor, Ljusdal.

Maria Paulina blev gift 1921 med Lås August Valfrid Olsson f 1893 i Sigfridstorp, Nås.

De bosatte sig i Flatberget fram till 1933 då de flyttade till Flatfäbodarna.

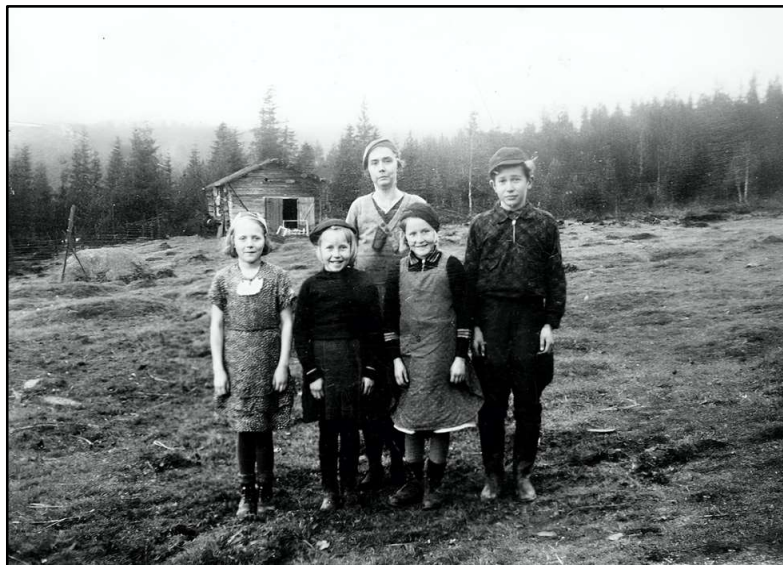

Foto genom Britt Marie Höglund.

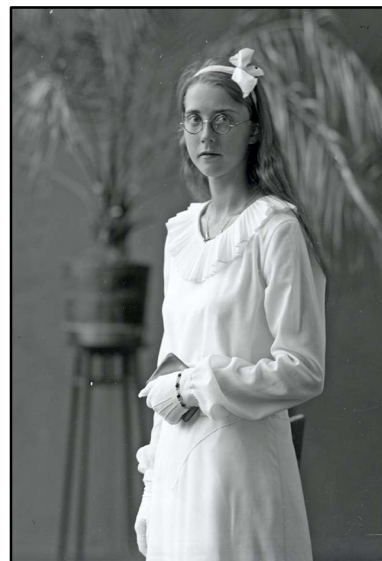

Foto genom Järna Fotoklubb.

Bilden till vänster: Lärarinnan Maria Olsson med skolbarnen Elvan, Sonia, Elly och Åke i Flatfäbodarna 1930/40-talet. Bilden till höger: Marias dotter Vera Maria Kristina född 1920 i Västra Färnebo.

1939 föddes Veras dotter Birgit Maria i Falu Kristine och samma år flyttade mor och dotter till Borlänge.

Maria var lärarinna vid Nilsuddens skola från vårterminen 1919 fram till juli 1942 då skolan lades ner. Hon fortsatte då sin lärargärning vid Håvbergets skola i två år och därefter i Hjulbäcks skola. Marias dotter och barnbarn tillbringade också ett år i Håvberget innan de flyttade till Grangärde 1944. Både Maria och hennes man August Valfrid var bosatta i Grangärde där de båda gick bort, Valfrid 1976 och Maria 1986.

Medaljutdelning i Nås kyrka.
Foton genom Göran Samuelsson

Lärarinnorna Maria Olsson (till v.) och Täpp
Anna Elisabeth Ek.

Oskar Gustaf Brant f 1915 i Äppelbo kom från Kölaråsen 1945.

Gift 1942 med **Thelma Cecilia Karlsson** f 1923 i Nås.

Barn:	June Maud Birgitta	f 1943	Nås
	Leif Gustaf Hans	f 1944	Nås
	Donald Erik Conny	f 1945	Ludvika
	Gudrun Thelma Henriette	f 1947	Nås

Familjen flyttade till Äppelbo 1947.

Hembiträde **Gertrud Rakel Onnula** f 1914 i Rovaniemi, Finland, kom 1941-01-13.

Sonen John Gunnar f 1941 Ludvika/Nås. Dottern Laila Margareta f 1946 i Nås.

Gertrud gifte sig 1941 med **Albert Verner Hübbert** f 1915 i Nås och de flyttade till gamla Tobaksfabriken i Nås. Till Flatberget 1942 och sedan Flatbyn 1951.

Hembiträde **Elsa Sofia Onnela** f 1917 i Rovaniemi, Finland, kom 1941-11-05.

Skogsarbetaren **Leo Lennart Onnela** f 1928 i Finland, var bosatt här 1951 enligt mantalslängden.

Anna Håkansson till vänster och Gertrud Onnula (gift Hübbert).

Foto genom Elon Håkansson.

Denna lilla trähäst har jag snidat fram ur ett ämne från timret i detta hus. Det började byggas under andra hälften av 1700 talet. I början av 1970 talet revs huset och delar av timret blev ett fritidshus och i övrigt användes det till ved. Min granne som visste om min passion att tälja hästar gav mig ämnen av de gamla stockarna, omkring år 2000. Furans ålder beräknades till 160-170 år enligt årsringarna. Alltså hade furan börjat växa redan omkring 1620. Från nos till svans på den lilla trähästen är det 120 årsringar. Ämnet låg slumrande i husets timmerväggar i cirka 200 år. Huset i Flatfäbodarna har på detta sätt förevigats i denna trähäst, tack vare min granne Sten Erik Willman, Kvarnåker.

Snidare Göran Samuelsson, Kvarnåker.

